

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 19/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om arbetspension för den privata sektorn samt till lag om ändring av 11 och 55 § i folkpensionslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 15 juni 2010 en proposition med förslag till ändring av lagstiftningen om arbetspension för den privata sektorn samt till lag om ändring av 11 och 55 § i folkpensionslagen (RP 91/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Maritta Hirvi, social- och hälsovårdsministeriet
- utvecklingschef Maijaliisa Takanen, Pensionsskyddscentralen
- jurist Marja Laanterä, Folkpensionsanstalten
- jurist Jarmo Pätäri, Akava r.f.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf och Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om pension för arbetstagare, lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare, lagen om sjömanspensioner, lagen om införande av lagen om sjömanspensioner, lagen om pension för företagare, lagen om införande av lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare och lagen om införande av lagen om pension för lantbruksföretagare ska ändras. Också folkpensionslagen föreslås bli ändrad.

Arbetspensionslagarna för den privata sektorn ska kompletteras med bestämmelser om hur engångsförhöjningar av primära förmåner påverkar arbetspensionens belopp. En primär förmån som innefattar en engångsförhöjning ska dras av från pensionen till sitt förhöjda belopp. I

fråga om en pension som en primär förmån har dragits av från ska inte samordnas bara för att beloppet av en primär förmån eller pensionsbeloppet ändras på grund av en engångsförhöjning.

En arbetstagare som går i ålderspension utan förtidsminskning vid 62 år direkt efter att ha fått arbetslöshetsdagpenning med tilläggsdagar ska inte kunna beviljas arbetspension retroaktivt. Motsvarande ändring föreslås i fråga om folkpension.

I bestämmelsen om omvandling av deltidspension till ålderspension som är lika stor som deltidspensionen när pensionstagaren fyller 68 år föreslås en sådan justering att livstidskoefficienten tillämpas först när pensionstagaren på ansökan beviljas ålderspension. Ålderspension

på ansökan kan i fortsättningen beviljas även om pensionstagaren fortsätter att arbeta på deltid efter att ha fyllt 68 år. Fördelningen av ansvaret för en deltidspension som omvandlats till en lika stor ålderspension ska ändras. Uppskjuten ålderspension för företagare ska i överensstämmelse med vad som föreskrivs om arbetstagares pensionsrätt i fortsättningen inte kunna beviljas retroaktivt.

Lagen om pension för arbetstagare föreslås bli ändrad också i fråga om att fastställa arbetslöshetsförsäkringsfondens avgift.

Vidare ska lagen om införande av lagen om pension för företagare kompletteras med en

övergångsbestämmelse om att företagsverksamhet som en företagare bedrivit innan lagen om pension för företagare trädde i kraft ska beaktas när det gäller nyetablerade företagare. Verksamheten ska beaktas som minskad avgift för företagarna. Nedsättningen gäller inte företagare som har bedrivit företagsverksamhet före 2001.

I lagarna föreslås också vissa andra justeringar för att göra verkställigheten klarare och vissa rent tekniska justeringar.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

De föreslagna ändringarna avser att göra det lättare att verkställa pensionsskyddet. De är huvudsakligen rent tekniska och inverkar egentligen inte på de försäkrades pensionsskydd. De föreslagna ändringarna i pensionsskyddet är små med tanke på de försäkrades totala pensionskydd och gäller bara ett litet antal försäkrade.

För de pensionsökande innebär det en förbättring att livstidskoefficienten ännu inte tillämpas när deltidspensionen för dem som fyllt 68 år omvandlas till ålderspension som är lika stor som deltidspensionen, utan att det sker först när de på ansökan beviljas egentlig ålderspension.

I fortsättningen ska en arbetstagare som går i ålderspension vid 62 år utan förtidsminskning direkt efter att ha fått arbetslöshetsdagpenning med tilläggsdagar inte längre beviljas ålderspension retroaktivt. Det gäller också ålderspension

enligt folkpensionslagen. Att ålderspension utan förtidsminskning och uppskjuten ålderspension för företagare och lantbruksföretagare inte längre beviljas retroaktivt kan innebära att en enskild pensionstagares pensionsskydd försvagas, om han eller hon inte ansöker om pension i tid. Utskottet kräver effektiv information om ändringen, eftersom en försäkrad genom att ansöka om pension i tid själv kan inverka på att ingen försämring sker.

Sammantaget anser utskottet att propositionen är nödvändig och lämplig och tillstyrker den utan ändringar.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 10 september 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Inkeri Kerola /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Maria Guzenina-Richardson /sd
Arja Karhuvaara /saml
Marjaana Koskinen /sd
Markku Pakkanen /cent

Tuomo Puumala /cent
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /cent
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /saml
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.